

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Історія архітектури та містобудування

Методичні вказівки до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми – «Архітектура та містобудування»
галузі знань – G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальність – G17 «Архітектура та містобудування»
денної форми навчання

Луцьк 2025

УДК 7.03, 72.03
162 ЛЗЗ

Голова вченої ради факультету архітектури, будівництва та дизайну
О. АНДРІЙЧУК

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій
ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛІЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету архітектури,
будівництва та дизайну ЛНТУ,
протокол № _____ від « ____ » _____ 2025 року.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ,
протокол № _____ від « ____ » _____ 2025 року.

Завідувач кафедри АД _____ О. ПАСІЧНИК

Укладач: _____ О. Лесик-Бондарук, кандидат архітектури, PhD, доцент
кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Рецензент: _____ О.Пасічник, кандидат архітектури, доцент
кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Відповідальний за випуск: _____ О.ПАСІЧНИК, завідувач кафедри
архітектури та дизайну ЛНТУ.

Історія архітектури та містобудування [Текст]: методичні вказівки до
практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти освітньої програми «Архітектура та містобудування галузі знань – G
«Інженерія, виробництво та будівництво» спеціальність – G17 «Архітектура
та містобудування» денної форми навчання / уклад. О.Лесик-Бондарук -
Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 53 с.

Видання складено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни,
містить опис тематики курсу, перелік завдань до практичних робіт та
рекомендації для їх виконання, основні критерії оцінювання, рекомендовану
літературу.

Призначене для студентів спеціальності G17 «Архітектура та
містобудування»

Зміст

1. Мета і завдання дисципліни «Історія архітектури та містобудування».
2. Програма навчальної дисципліни.
3. Тематика практичних занять та рекомендації до їх підготовки.
4. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.
5. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.
6. Рекомендовані джерела інформації.

1. Мета і завдання дисципліни «Історія архітектури та містобудування».

Мета вивчення дисципліни.

Надання студентам необхідних знань у сфері історії архітектури та містобудування, ознайомлення студентів з важливими періодами історії розвитку світової архітектури, містобудування та мистецтва, особливостями формування конструктивних й стильових систем в архітектурі, а також художньо-образних напрямів в мистецтві та їх модифікацій у контексті розвитку світової архітектури та мистецтва, формування навичок сприйняття та аналізу об'єктів архітектури, містобудування та мистецтва, розвиток навиків використовувати надбання історичних епох у власному творчому процесі.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів комплексного бачення генезису та розвитку архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва впродовж історії еволюції людства, а також сучасних тенденцій використання надбань світової архітектурної та мистецької практики; володіння методами аналітичної роботи й формування вміння виявляти основні етапи і тенденції розвитку архітектури та образотворчого мистецтва; вивчення видів, матеріалів, технік в світовій архітектурі та образотворчому мистецтві; формування навичок виявляти взаємозв'язок мистецьких форм і світоглядних уявлень; вміння характеризувати стилістичні та композиційні особливості об'єктів архітектури та образотворчого мистецтва різних епох; вивчення доробку окремих мистецьких шкіл, персоналій, течій, напрямків в межах кожного стилю чи періоду.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

Загальні компетентності

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою та іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності

СК1. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

СК3. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК5. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування.

СК7. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК8. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

Передумови для вивчення дисципліни.

Пререквізити дисципліни:

Архітектурна і об'ємно-просторова композиція,
Рисунок, Живопис, Скульптура.

Результати навчання.

Програмними результатами навчання є:

ПР1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР2. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР4. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

Після завершення вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні стадії розвитку містобудування, архітектури та образотворчого мистецтва від найдавніших часів до середини XX ст., їх історичну послідовність та територіальні межі;
- історію становлення кожного із архітектурних чи мистецьких стилів, їх періодизацію, притаманні їм риси та регіональні особливості;
- засади взаємозв'язку між світоглядом, ідеологією, соціальними, державними, релігійними устроями та архітектурно-мистецькими традиціями світових культур;
- характерні принципи побудови містобудівних та архітектурних ансамблів, будівель, споруд, їх розпланувальні та конструктивні особливості;
- найважливіші архітектурно-містобудівні та мистецькі пам'ятки кожного періоду розвитку світової архітектури та образотворчого мистецтва;
- життєвий та творчий шлях знакових персоналій в містобудуванні, архітектурі та образотворчому мистецтві різних країн та регіонів.

вміти:

- розкривати свої знання усно, письмово та графічно;
- визначати поетапно весь процес розвитку містобудування, архітектури та образотворчого мистецтва від найдавніших часів до початку XXI ст.;
- орієнтуватись у історично сформованих архітектурно-мистецьких стилях та напрямках;
- аналізувати та характеризувати особливості кожного стилю і наводити приклади;
- використовувати термінологію в діалозі, вести конструктивну дискусію, аналізувати інформацію;

- здійснювати аналіз причин появи, розквіту та занепаду кожного із історико-мистецьких етапів;
- орієнтуватися у творчому доробку окремих персоналій в сфері архітектури та образотворчого мистецтва;
- виконувати пошук інформації в глобальних та локальних комп'ютерних мережах;
- використовувати набуті знання для подальшого навчального процесу та професійної діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни.

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Індивідуальна робота КПЗ	Контрольні заходи	
Семестр 1						
Заліковий модуль 1						
<i>Змістовий модуль 1. Архітектура, містобудування та мистецтво давнього світу.</i>						
Тема 1. Загальна характеристика архітектури та мистецтва первісного суспільства.	2	6	6	2	МО ₇ МО ₉	Модульне контрольне тестування 1
Тема 2. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Давнього Єгипту.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	
Тема 3. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Стародавньої Месопотамії.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	

Змістовий модуль 2. Антична архітектура, містобудування та образотворче мистецтво.						
Тема 4. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Стародавньої Греції.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	
Тема 5. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Давнього Риму.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	
Змістовий модуль 3. Генеза та розвиток архітектури, містобудування та мистецтва Середньовіччя.						Модульне контрольне тестування 2
Тема 6. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Візантії.	4	6	6	4	МО ₇ МО ₉	
Тема 7. Розвиток романської архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва в Західній Європі.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	
Тема 8. Особливості архітектурно-мистецького розвитку європейських країн періоду готики.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉	
Разом за семестр	30	60	60	30		
Семестр 2						Модульне контрольне тестування 1
Заліковий модуль 2						
Змістовий модуль 4. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво доби Відродження.						
Тема 9. Мистецтво Італійського Проторенесансу та Раннього Відродження.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉	

Тема 10. Творча спадщина періоду Високого та Пізнього Ренесансу.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
Тема 11. Особливості розвитку мистецтва періоду Відродження в країнах Західної Європи.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 5. Архітектура, містобудування та мистецтво Західної Європи XVII – середини XIX століть.</i>						
Тема 12. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Нового часу.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
Тема 13. Західноєвропейська архітектура, містобудування та мистецтво кінця XVIII - середини XIX століття.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 6. Розвиток архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва Західної Європи та Північної Америки в кінці XIX – на початку XX століття</i>						
Тема 14. Імпресіонізм та постімпресіонізм у мистецтві Західної Європи.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
Тема 15. Архітектура, містобудування та мистецтво модерну в Західній Європі та Америці.	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 7. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво XX ст.</i>						
Тема 16. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Західної Європи та Америки	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	

Модульне контрольне тестування 2

першої половини XX ст.						
Тема 17. Особливості розвитку архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва Західної Європи та Америки другої половини XX – початку XXI ст.	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	
Разом за семестр	45	60	60	45		
Разом	75	120	120	75		

3. Тематика практичних занять.

Практичне заняття № 1 (6 год.)

Тема. Загальна характеристика архітектури та мистецтва первісного суспільства.

Мета: виявити засади розвитку містобудування, архітектури та мистецтва первісного суспільства, епохи палеоліту, неоліту, енеоліту; розрізняти типи мегалітичної архітектури.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика первісної епохи та її періодизація.
2. Характеристика первісних форм релігійних вірувань, їх специфіка та особливості.
3. Первісне мистецтво, його синкретичний характер та перші здобутки.
4. Мегалітична архітектура: менгіри, дольмени, кромлехи.
5. Трипільська культура – історія дослідження, духовна культура трипільців та кераміка.
6. Архітектура трипільців.
7. Містобудівні особливості трипільської культури.
8. Мистецтво кіммерійців.
9. Мистецтво скіфів: вірування, побут.
10. Мистецтво скіфів: ювелірне мистецтво.
11. Мистецтво сарматів.

Основні поняття:

Загальна характеристика первісної епохи та її періодизація. Види періодизації: археологічна, антропологічна, історична та ін. Характеристика первісних форм релігійних вірувань: фетишизм, тотемізм, анімізм та магія. Їх специфіка та особливості, їх вплив на розвиток мистецтва. Первісне мистецтво, його синкретичний характер та перші здобутки.

Мистецтво палеоліту. Загальний огляд. Антропоморфна пластика палеолітичного мистецтва. Зооморфна пластика палеоліту. Палеолітичний живопис. Художні особливості та визначні пам'ятки. Мистецтво періоду неоліту, енеоліту та заліза. Архітектура доби неоліту. Архітектура та мистецтво Трипілля. Особливості розвитку скіфської культури та аналіз творів мистецтва.

Література: 8, 27, 29, 50, 56, 59.

Практичне заняття № 2 (8 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Давнього Єгипту.

Мета: виявити етапи розвитку та зміни містобудування, архітектури та мистецтва давнього Єгипту.

Питання для обговорення:

1. Періодизація.
2. Культ захоронення та його зв'язок з мистецтвом.
3. Містобудування: основні принципи.
4. Містобудівні характеристики Гізи.
5. Містобудівні характеристики Луксору.
6. Містобудівні характеристики Карнаку.
5. Архітектура. Піраміди.
6. Архітектура. Громадська та житлова забудова.
7. Архітектура: палацові комплекси.
8. Канон в єгипетському мистецтві.
9. Єгипетське письмо та його зв'язок з мистецтвом.
10. Скульптура і скульптурний портрет.
11. Образотворче мистецтво.

Основні поняття:

Періодизація та основні риси давньоєгипетського мистецтва. Поховальний культ та його вплив на мистецтво Єгипту.

Архітектура Стародавнього Єгипту (типи споруд, визначні пам'ятки). Архітектурні комплекси Карнаку та Луксору. Характерні особливості храмової архітектури Єгипту. Загальна характеристика мистецтва Середнього царства. Загальна характеристика мистецтва Нового царства. Канон в єгипетському мистецтві. Особливості архітектури Єгипту періоду Нового царства. Скульптура Стародавнього Єгипту: види, типи. Характерні особливості єгипетських рельєфів. Єгипетські розписи.

Література: 8, 9, 26, 27, 29, 31, 36, 45, 46, 50, 56, 61.

Практичне заняття № 3 (8 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Стародавньої Месопотамії.

Мета: формування знань архітектурно-мистецької діяльності стародавніх держав Передньої Азії.

Питання для обговорення:

1. Історія Дворіччя.
2. Релігія у Месопотамії.
3. Містобудування: Ур.
4. Містобудування: Урук.
5. Містобудування: Ніппур.
6. Містобудування: Лагаш.
7. Містобудування: Аккад.
8. Містобудування: Вавилон.
9. Містобудування: Ніневія.
10. Містобудування: Персеполь (Парса).
11. Видатні пам'ятки мистецтва Межиріччя: Ворота Іштар.
12. Висячі сади Семираміди.
13. Зикурат.
14. Вавилонська вежа.
15. Оборонні споруди Вавилону.
16. Палац Ашшурбаніпала.
17. Бібліотека Ашшурбаніпала.
18. Скульптура Ніневії.
19. Скульптура Вавилону.
20. Живопис та скульптура Месопотамії.

Основні поняття:

Культура та мистецтво стародавніх держав Межиріччя (Шумер, Аккад, Ассирія, Вавилон). Історія розвитку держав Дворіччя. Поява, піднесення та занепад Шумеру, Урарту, Ассирії, Вавилонії та ін. Релігійні вірування народів Межиріччя. Видатні пам'ятки держав Месопотамії: Вавилонська вежа, висячі сади Семираміди, укріплення Вавилону, пам'ятки клинопису, кераміки, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва. Значення мистецтва Месопотамії для давніх цивілізацій Близького Сходу та світового мистецтва і культури.

Література: , 8, 9, 26, 27, 29, 31, 36, 46, 50, 56, 61.

Практичне заняття № 4 (8 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Стародавньої Греції.

Мета: вивчити архітектурну термінологію, проаналізувати вектори розвитку містобудування, архітектури та мистецтва Егейського царства та античної Греції.

Питання для обговорення:

1. Історичні етапи розвитку грецького мистецтва. Періодизація.
2. Містобудування на Криті.
3. Характерні особливості архітектури Кносського палацу.
4. Живопис Криту.
5. Містобудівні особливості Мікен.
6. Мистецтво Мікен: запозичення та автентика.
7. Містобудування Греції: Тиринф.
8. Містобудування Греції: Спарта.
9. Містобудування Греції: Афіни.
10. Містобудування Греції: Фіви.
11. Містобудування Греції: Пергам.
12. Ордер в мистецтві античної Греції.
13. Типологія античної сакральної архітектури Греції.
14. Структура античного храму.
15. Комплекс Афінського Акрополя.
16. Давньогрецька скульптура.

17. Давньогрецький живопис.
18. Храм Зевса в Олімпії.
19. Давньогрецький стадіон.
20. Палестра та гімнасій.
21. Храм Артеміді в Ефесі.
22. Мавзолей в Галікарнасі.
23. Маяк на острові Фарос.

Основні поняття:

Періодизація давньогрецького мистецтва. Характерні особливості архітектури Кносського палацу. Символізм декоративно-прикладного мистецтва Криту. Монументальний живопис як один з провідних видів мистецтва Кносу. Характерні етапи розвитку критської кераміки. Архітектура Тиринфу, Мікена та інших міст. Історичні етапи розвитку архітектури та мистецтва античної Греції. Типологія античної сакральної архітектури Греції. Особливості архітектури античної Греції архаїчного періоду. Ордерна система античної Греції: види та особливості. Архаїчна скульптура Греції. Архітектура як провідний вид мистецтва Греції класичної доби. Афіський Акрополь і його роль у світогляді греків. Скульптура доби класицизму як відображення сприйняття реальності античними греками.

Література: 5, 8, 9, 26, 27, 29, 31, 37, 46, 50, 56, 61.

Практичне заняття № 5 (8 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Давнього Риму.

Мета: вивчити особливості містобудування, архітектури та мистецтва Етрурії та античного Риму, їх завдання та значення у формуванні світової культури.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика розвитку етрусського мистецтва та його етапи.
2. Особливі риси етрусської архітектури та містобудування.
3. Особливості настінного живопису в Етрурії.
4. Семантика поховальних саркофагів етрусків.
5. Типологія римської архітектури періоду республіки.

6. Містобудування доби республіки.
7. Храмова архітектура республіканського Риму.
8. Оборонна архітектура Риму.
9. Портретна скульптура Риму.
10. Живопис в республіканському Римі.
11. Особливості містобудування Імперії.
12. Монументалізм в архітектурі Римської імперії.
13. Скульптура доби імперії.
14. Живопис Римської імперії.
15. Базилика.
16. Інженерні споруди римлян.
17. Будівництво доріг в Стародавньому Римі.
18. Будівельні матеріали. Способи кладки при будівництві споруд.
19. Пантеон.
20. Римський форум.
21. Колізей.
22. Катакомбне мистецтво й його вплив на розвиток християнства.
23. Скульптура перших християн.

Основні поняття:

Періодизація етапів розвитку архітектури та мистецтва Давнього Риму. Вплив міфології та релігії на мистецтво Етрурії. Планувальні рішення етрусських некрополів. Мистецтво Етрурії. Принципи римського зодчества періоду Республіки. Містобудівний розвиток у Римській імперії. Архітектура Римської імперії. Типологія та характерні риси. Характеристика Пантеону. Видовищна архітектура Риму. Інженерні споруди Римської імперії. Монументальна архітектура як основа римського зодчества періоду імперії. Портрет Римської імперії. Фаюмський портрет. Помпейські розписи. Римські форуми (характеристика).

Література: 5, 8, 9, 26, 27, 29, 31, 38, 46, 50, 56, 61.

Практичне заняття № 6 (6 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Візантії.

Мета: накопичення знань в сфері історії містобудування, архітектури Середньовіччя, зокрема становлення та розвитку культури Візантійської імперії.

Питання для обговорення:

1. Еволюція ранньовізантійського мистецтва.
2. Фаюмський портрет.
3. Поява перших візантійських храмів.
4. Хрестово-купольна планувальна система храмів.
5. Розвиток монументального живопису – мозаїки.
6. Фреска в візантійському мистецтві.
7. Поява та розвиток іконописання.
8. Містобудувальні особливості Константинополя.
9. Софія Константинопольська.
10. Класичне візантійське мистецтво.
11. Іконоборство.
12. Мистецтво пізньої Візантії.
13. Зв'язок Візантійської архітектури та архітектури Русі.

Основні поняття:

Умови утворення та розвитку Візантійської імперії. Сакральна архітектура Візантійської імперії. Типи візантійських храмів. Конструктивні та композиційні особливості Софії Константинопольської. Монументальний живопис Візантії. Візантійський іконопис.

Еволюція ранньовізантійського мистецтва. Фаюмський портрет. Поява перших візантійських храмів, хрестово-купольна планувальна система храмів. Розвиток монументального живопису – мозаїки і фрескові розписи. Поява та розвиток іконописання. Класичне візантійське мистецтво. Період іконоборства в історії Візантії. Мистецтво пізньої Візантії. Значення візантійської мистецької спадщини в контексті світової культури.

Література: 8, 10, 26, 27, 29, 31, 39, 40, 41, 42, 48, 49, 50, 52, 56, 61.

Практичне заняття № 7 (8 год.)

Тема. Розвиток романської архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва в Західній Європі.

Мета: виявити, структурувати і проаналізувати основні напрямки розвитку романської архітектури, містобудування та мистецтва в країнах Європи.

Питання для обговорення:

1. Протороманський стиль: загальна характеристика.
2. Містобудування в романську епоху: Франція.
3. Містобудування в романську епоху: Німеччина.
4. Містобудування в романську епоху: Англія.
5. Містобудування в романську епоху: Іспанія.
6. Містобудування в романську епоху: Португалія.
7. Містобудування в романську епоху: Італія.
8. Світське будівництво: оборонні споруди доби романіки.
9. Світське будівництво: житлові споруди доби романіки.
10. Регіональні школи храмобудування Франції: бургундська школа.
11. Регіональні школи храмобудування Франції: нормандська школа..
12. Регіональні школи храмобудування Франції: школа Аквітанії і Пуату.
13. Регіональні школи храмобудування Франції: школа Провансу.
14. Романська архітектура Німеччини, її особливості і найважливіші пам'ятники.
15. Характеристика періодів розвитку англійської архітектури VIII – XII ст., її особливості і найважливіші пам'ятки.
16. Італійські архітектурні школи.
17. Архітектура Галицько-Волинського князівства.
18. Містобудування Галицько-Волинського князівства: Володимир.
19. Містобудування Галицько-Волинського князівства: Луцьк.
20. Містобудування Галицько-Волинського князівства: Холм.
21. Містобудування Галицько-Волинського князівства: Львів.

22. Образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.

Основні поняття:

Загальна характеристика епохи Середньовіччя в країнах Європи. Зародження західного чернечого руху і його вплив на становлення романського стилю. Світське будівництво доби романіки. Регіональні школи храмобудування Франції: бургундська, нормандська, Аквітанія і Пуату та Прованс. Домінуюча роль архітектури, її функції, конструктивні особливості. Монастирські ансамблі, міські собори, замки, комплекси громадської архітектури. Особливості романської архітектури Німеччини. Німецька скульптура. Характеристика періодів розвитку англійської архітектури та мистецтва VIII – XII ст. Романіка Іспанії і Португалії. Архітектура та мистецтво романської доби в Італії.

Архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54.

Практичне заняття № 8 (8 год.)

Тема. Особливості архітектурно-мистецького розвитку європейських країн періоду готики.

Мета: виявити, структурувати і проаналізувати основні напрямки розвитку містобудування, архітектури та мистецтва готики в країнах Європи.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика розвитку готичної архітектури в Європі.
2. Новації готичного стилю у конструктивних елементах.
3. Становлення західноєвропейського містобудування: зонування міського поселення, площі.
4. Становлення західноєвропейського містобудування: міська ратуша та площа.
5. Особливості містобудування у Франції.
6. Особливості містобудування в Німеччині.

7. Особливості містобудування в Англії.
8. Особливості містобудування в Іспанії.
9. Особливості містобудування в Італії.
10. Особливості містобудування в Португалії.
11. Особливості містобудування в містах Східної Європи.
12. Світське будівництво: оборонні та суспільні споруди.
13. Базилика.
14. Готична архітектура Франції.

9. Готична архітектура Англії, її особливості і найважливіші пам'ятники.

10. Готична архітектура Німеччини, її особливості і найважливіші пам'ятники.

11. Готична архітектура Італії, її особливості і найважливіші пам'ятки.

12. Готична архітектура Іспанії, її особливості і найважливіші пам'ятки.

13. Готика східної Європи.

14. Готична монументальна скульптура французьких соборів.

15. Характеристика іспанських ретабло.

16. Образні рішення італійської готичної скульптури.

17. Готичний вітраж.

Основні поняття:

Загальна характеристика періоду готики. Становлення західноєвропейського містобудування: зонування міського поселення, площі. Особливості готичної архітектури. Світське будівництво: оборонні та суспільні споруди. Фахверкові будівлі. Культова архітектура готики Франції. Готична архітектура Англії. Архітектура Німеччини XII – XV ст. Готична архітектура Італії, її особливості і найважливіші пам'ятки. Готична монументальна скульптура. Готичний вітраж.

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54.

Практичне заняття № 9 (6 год.)

Тема. Мистецтво Італійського Проторенесансу та Раннього Відродження.

Мета: виявити і проаналізувати основні етапи розвитку містобудування, архітектури та мистецтва ренесансу в Італії.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика стильових ідеалів епохи Відродження (Ренесансу).
2. Періодизація італійського Ренесансу.
3. Характеристика мистецтва Проторенесансу.
4. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Мілан.
5. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Рим.
6. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Флоренція.
7. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Генуя.
8. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Падуя.
9. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Піза.
10. Містобудівні принципи італійських міст доби Проторенесансу та Раннього Відродження: Венеція.
11. Проторенесанс та проблеми готики в Італії. Ніколо і Джованні Пізано.
12. Італійський живопис другої половини XIII ст.: школа Флоренції (Чімабуе).
13. Італійський живопис другої половини XIII ст.: школа Сієни (Дуччо ді Буонісенья).
14. Творчість Сімоне Мартіні.
15. Творчість братів Лоренцетті.
16. Джотто.
17. Леон-Баттіста Альберті, теоретик і практик, його архітектурні трактати.
18. Філіппо Брунелескі.
19. Санта Марія дель Фьоре.
20. Донато Браманте.
21. Архітектура Раннього Відродження.

22. Мазаччо.
23. Живопис Раннього Відродження.
24. Донателло.
25. Лоренцо Гіберті.
26. Верроккіо.
27. Провідні скульптори Раннього Ренесансу, особливості їх творчості.

Основні поняття:

Загальна характеристика стильових ідеалів епохи Відродження (Ренесансу). Значення епохи Ренесансу для європейської культури. Основні етапи італійського Відродження, їхні відмінні риси та особливості. Особливості історичного розвитку Італії, причини раннього формування в ній культури Відродження. Художні центри Італії XIII-XIV ст. Їхня характеристика. Проторенесанс та проблеми готики в Італії. Ніколо і Джованні Пізано. Італійський живопис другої половини XIII ст., школи Флоренції (Чімабуе), Сієни (Дуччо ді Буонісенья), Рима (Кавалліні). Джотто ді Бондоне – засновник італійського ренесансного живопису. Творчість Сімоне Мартіні, братів Лоренцетті.

Провідні митці (Ф. Брунелеско, Л.Б. Альберті) і основні твори Раннього флорентійського Відродження. Леон-Баттіста Альберті, теоретик і практик, його архітектурні трактати. Живопис Раннього Відродження. Особливості історичного розвитку Італії, причини раннього формування в ній культури Відродження. Художні центри Італії XIII-XIV ст. Їхня характеристика. Проторенесанс та проблеми готики в Італії. Ніколо і Джованні Пізано. Італійський живопис другої половини XIII ст., школи Флоренції (Чімабуе), Сієни (Дуччо ді Буонісенья), Рима (Кавалліні). Джотто ді Бондоне – засновник італійського ренесансного живопису. Творчість Сімоне Мартіні, братів Лоренцетті. Мазаччо, Ботічеллі та їх творчість. Провідні скульптори Раннього Ренесансу, особливості їх творчості. Мистецький доробок Донателло, Гіберті, Верроккіо.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 12, 27, 29, 31, 43, 44, 46, 48, 54, 56.

Практичне заняття № 10 (6 год.)

Тема. Творча спадщина періоду Високого та Пізнього Ренесансу.

Мета: виявити і проаналізувати основні етапи розвитку містобудування, архітектури та мистецтва ренесансу в Італії.

Питання для обговорення:

1. Леонардо да Вінчі, художник.
2. Леонардо да Вінчі інженер та вчений.
3. Рафаель Санті художник.
4. Рафаель Санті архітектор.
5. Мікеланджело Буанароті скульптор.
6. Мікеланджело Буанароті, його діяльність як художника.
7. Мікеланджело Буанароті архітектор.
8. Архітектура епохи пізнього Ренесансу в Італії – уточнення стильових засобів і прийомів.
9. Творчість Андреа Палладіо.
10. Архітектурна творчість Дж. Віньйоли.
11. Загальні естетичні засади та формальні прийоми течії маньєризм.
12. Особливості містобудівної ситуації, політичного устрою Венеції.
13. Собор Сан Марко.
14. Творча спадщина Бальдасаре.
15. Архітектурна творчість Джакоппо Сансовіно.
16. Джорджоне.
17. Тиціан.
18. Особливості художнього мислення Корреджо.
19. Життєвий та творчий шлях Тінторетто.

Основні поняття:

Загальна характеристика періоду. Проектування та будівництво Собору Петра в Римі. Архітектори Високого Відродження (Д. Браманте, Сансовіно, Сангало, М. Буонарроті, ін.) і їх твори. Леонардо да Вінчі, художник та вчений. Флорентійський період творчості да Вінчі. Таємна вечере да Вінчі. Життєвий та творчий шлях Рафаеля Санті. Сікстинська Мадонна. Мікеланджело Буанароті, його діяльність як

скульптора, архітектора, художника. Сікстинська капелла і внесок Мікеланджело. Скульптура Мікеланджело. Творчість Джорджоне. Особливості станкового живопису Тиціана. Архітектура епохи пізнього Ренесансу в Італії – уточнення стильових засобів і прийомів. Архітектурна творчість Дж. Вінййоли. Особливості містобудівної ситуації, політичного устрою Венеції. Собор Сан Марко. Творча спадщина Бальдасаре. Архітектурна творчість Джакоппо Сансовіно. Творчість Андреа Палладіо. Загальні естетичні засади та формальні прийоми течії маньєризм. Особливості художнього мислення Корреджо. Життєвий та творчий шлях Тінторетто. Творчість Вероккіо.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 12, 27, 29, 31, 43, 44, 46, 48, 54, 56.

Практичне заняття № 11 (6 год.)

Тема. Особливості розвитку мистецтва періоду Відродження в країнах Західної Європи.

Мета: виявити і проаналізувати основні напрями розвитку містобудування, архітектури та мистецтва ренесансу в країнах Європи.

Питання для обговорення:

1. Характеристика розвитку мистецтва Відродження в культурі європейських країн.
2. Гуманізм як основа нідерландського Відродження.
3. Ренесансне містобудування в Нідерландах.
4. Архітектура ренесансу в Нідерландах.
5. Символізм у роботах Яна ван Ейка.
6. Творчість Робера Кампена.
7. Унікальність творчості Ієроніма Босха.
8. Особливості мистецтва Ренесансу в Німеччині.
9. Характеристика німецького містобудування та архітектури в період Відродження.
10. Фахверкова архітектура в Німеччині.
11. Альбрехт Дюрер – художник та теоретик мистецтва.
12. Творчість Лукаса Кранаха.
13. Особливості портретного мистецтва Ганса Гольбейна молодшого.

14. Аналіз розвитку містобудування, архітектури та мистецтва Відродження в Франції.
15. Мініатюрний живопис Жана Фуке.
16. Творчий спадок Жана Клуе.
17. Архітектура Філібера Делорма.
18. Палацово-паркові ансамблі французького відродження.
19. Особливості містобудування, архітектури та мистецтва доби іспанського ренесансу.
20. Творчість Ель Греко як зачинателя Відродження в Іспанії.
21. Іспанська архітектура «платереско» та «еререско».
22. Загальна характеристика ренесансного містобудування, архітектури та мистецтва Англії.
23. Творчість Крістофера Рена.
24. Творчий доробок Ініго Джонса.
25. Містобудування, архітектура та образотворче мистецтво Волині у складі Великого князівства Литовського.
26. Архітектура Волині у складі Великого князівства Литовського.
27. Образотворче мистецтво Волині у складі Великого князівства Литовського.
28. Замкове будівництво на Волині часів Великого князівства Литовського.
29. Вежі Вітовта.
30. Хотинська фортеця.
31. Фортеця у Кам'янці-Подільському.
32. Луцька фортеця.

Основні поняття:

Характеристика розвитку мистецтва Відродження в культурі європейських країн. Гуманізм як основа нідерландського Відродження. Символізм у роботах Яна ван Ейка. Творчість Робера Кампена. Унікальність творчості Ієроніма Босха. Алгоритичне відображення дійсності у роботах Пітера Брейгеля. Ренесансна архітектура в Нідерландах. Особливості мистецтва Ренесансу в Німеччині. Альбрехт Дюрер – художник та теоретик мистецтва. Творчість Лукаса Кранаха. Особливості портретного мистецтва Ганса Гольбейна молодшого. Характеристика

німецького містобудування та архітектури в період Відродження. Фахверкова архітектура в Німеччині. Аналіз розвитку мистецтва Відродження в Франції. Мініатюрний живопис Жана Фуке. Творчий спадок Жана Клуе. Характеристика скульптури французького ренесансу. Архітектура Філібера Делорма. Палацово-паркові ансамблі французького відродження. Творчість Ель Греко, як зачинателя Відродження в Іспанії. Характерні риси живопису Дієго Родрігеса де Сільва Веласкеса. Іспанська архітектура «платереско» та «еререско». Архітектурне рішення Ескоріалу. Відродження в Англії. Творчість Крістофера Рена. Творчий доробок Ініго Джонса.

Архітектура та образотворче мистецтво Волині у складі Великого князівства Литовського. Замкове будівництво.

Література: 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54, 56, 59, 60.

Практичне заняття № 12 (6 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво Нового часу.

Мета: виявити і проаналізувати основні напрями розвитку містобудування, архітектури та мистецтва бароко в країнах Європи.

Питання для обговорення:

1. Особливості стилю бароко.
2. Архітектура в Італії кінця XVI – XVII століття.
3. Містобудування в Італії кінця XVI – XVII століття.
4. Джованні Лоренцо Берніні.
5. Творчість Франческо Борроміні.
6. Болонська академія. Творчість братів Карвччі.
7. Караваджо.
8. Скульптура Італії доби бароко.
9. Архітектура Фландрії.
10. Містобудування Фландрії.
11. Снейдерс.
12. Йорданс.
13. Антоні сван Дейк.

14. Рубенс.
15. Голландське архітектура XVII століття.
16. Голландське містобудування XVII століття.
17. Франс Халс.
18. Ян Вермеєр.
19. Рембрандт.
20. Характерні тенденції розвитку іспанської архітектури XVII століття.
21. Характерні тенденції розвитку іспанського містобудування XVII століття.
22. Архітектурний стиль Чуррігери.
23. Сурбаран.
24. Хусепе ді Рібера.
25. Мурільйо.
26. Дієго Веласкес.
27. Мистецтво класицизму Людовіка XIV у Франції.
28. Лувр.
29. Ансамбль Версалю як синтез мистецтв.
30. Палац Во ле Віконт.
31. Жорж де Латур.
32. Нікола Пуссен.
33. Особливості стилю рококо в архітектурі Франції XVIII ст.
34. Ватто.
35. Буше.
36. Архітектура Англії XVIII ст.
37. Містобудування Англії XVIII ст.
38. Уільям Хогарт – основоположник реалізму англійського живопису.
39. Джошуа Рейнолдс.
40. Томас Гейнсборо.
41. Архітектура Волині у складі Речі Посполитої.
42. Містобудування Волині у складі Речі Посполитої.
43. Замкове будівництво на Волині у складі Речі Посполитої.
44. Палацове будівництво на Волині у складі Речі Посполитої.
45. Йов Кондзелевич.

Основні поняття:

Характерні тенденції розвитку італійського мистецтва XVII ст. Особливості стилю бароко. Архітектура Італії XVII ст. Творчість Берніні, Борроміні. Скульптура: творчість Берніні. Живопис: творчість Караваджо, Болонська академія, творчість Караччі. Характерні тенденції розвитку іспанської архітектури XVII ст. Архітектурний стиль Чуррігері. Художні особливості іспанської скульптури. Особливості розвитку живопису Іспанії XVII ст. Творчість Ель Греко, Дієго Веласкеса, Рібери, Мурільйо, Сурбарана. Характерні особливості розвитку мистецтва Фландрії XVII ст. Архітектура Фландрії XVII ст. Творчість провідних архітекторів Фландрії XVII ст. Загальні тенденції розвитку фламандського живопису. Особливості розвитку фламандського натюрморту XVII ст. Творчість Рубенса, Ван Дейка, Снайдерса, Йорданса. Характерні тенденції розвитку мистецтва Голландії XVII ст. Архітектура Голландії XVII ст. Особливості розвитку живопису Голландії XVII ст. Творчість Рембрандта, Халса, Вермеєра. Тенденції розвитку мистецтва Франції XVII – XVIII ст. Особливості архітектури Франції XVII – XVIII ст. Ансамбль Версалю як синтез мистецтв. Лувр. Палац Во ле Віконт. Творчість провідних архітекторів Франції XVII – XVIII ст. Скульптура Франції XVII – XVIII ст. Живопис: творчість Латура, Ленена, Пусена. Особливості стилю рококо в архітектурі Франції XVIII ст. Живопис: творчість Ватто, Буше. Мистецтво Англії XVIII ст. Уільям Хогарт – основоположник реалізму англійського живопису. Дж. Рейнолдс. Т.Гейнсборо.

Архітектура та образотворче мистецтво на Волині у складі Речі Посполитої. Замкове та палацове будівництво. Портрет. Іконопис. Монументальне малярство.

Література: 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54, 56, 59, 60, 61.

Практичне заняття № 13 (6 год.)

Тема. Західноєвропейська архітектура, містобудування та мистецтво початку та середини XIX століття.

Мета: виявити і проаналізувати основні напрями розвитку містобудування, архітектури та мистецтва в країнах Європи у кінці XVIII – середині XIX століття.

Питання для обговорення:

1. Особливості «другого» французького класицизму.
2. Містобудівні принципи у Франції кінця XVIII – початку XIX ст.
3. Особливості стилю ампір в архітектурі Франції XIX ст.
4. Класицистичні храми Парижа: собор Інвалідів.
5. Пантеон в Парижі (колишня назва – храм Сен-Женев'єв).
6. Класицистичні храми Парижа: храм Мадлен.
7. Містобудівні ансамблі класицизму в Парижі: площа Згоди (Ля-плас-де-ля-Конкор).
8. Паризька площа Вогезів.
9. Площа Зірки (ля плас Етуаль) в Парижі.
10. Тріумфальні арки Парижа.
11. Живопис Франції кінця XVIII – початку XIX ст. Загальна характеристика.
12. Живопис Франції: творчість Давида.
13. Енгр.
14. Романтизм в живописі.
15. Теодор Жеріко.
16. Делакруа.
17. Скульптура: творчість Фальконе.
18. Особливості містобудування Англії кінця XVIII – XIX ст..
19. Особливості архітектури Англії кінця XVIII – XIX ст.
20. Паладіанський стиль в архітектурі Англії кінця XVIII – XIX ст.
21. Уільям Тернер.
22. Собор Св. Павла (К. Рен) у Лондоні.
23. Драматичний театр у Берліні (К.Ф. Шинкель).
24. Франциско Гойя.
25. Формування французької школи реалізму: творчість Оноре Дом'є.
26. Творчість Гюстава Кубре.
27. Творчість Каміля Коро.

28. Поява та розвиток барбізонської школи.

29. Розвиток пейзажного жанру, побутового та анімалістичного жанрів.

30. Творчість прерафаелітів. Особливості їх художньої манери. Творчість У. Х. Ханта, Д.Е. Міллеса, Д.Г. Россетті та ін.

Основні поняття:

Особливість стилів: класицизм, ампір. Особливості стилю класицизм в архітектурі Франції XVIII ст. Особливості стилю ампір в архітектурі Франції кінця XVIII – початку XIX ст. Класицистичні храми Парижа: собор Інвалідів; Пантеон (колишня назва – храм Сен-Женев'єв); храм Мадлен. Містобудівні ансамблі класицизму в Парижі: площа Згоди (Ля-плас-де-ля-Конкор), площа Вогезів, площа Зірки (ля-плас-Етуаль), тріумфальні арки Парижа. Живопис: творчість Давида, Енгра, Делакруа, Гро, Шардена. Скульптура: творчість Фальконе. Характерні тенденції розвитку мистецтва Англії кінця XVIII – XIX ст. Особливості архітектури Англії кінця XVIII – XIX ст. Паладіанський стиль в архітектурі Англії кінця XVIII – XIX ст. Англійський живопис кінця XVIII – XIX ст. Творчість Тернера. Пам'ятки англійського та німецького класицизму: собор Св. Павла (К. Рен) у Лондоні та драматичний театр у Берліні (К.Ф. Шинкеля). Течія романтизму. Естетичні основи та форми прояву. Франциско Гойя. Європейське мистецтво середини XIX ст. Формування французької школи реалізму: творчість Оноре Дом'є, Гюстава Кубре, Каміля Коро, поява та розвиток барбізонської школи. Розвиток пейзажного жанру, побутового та анімалістичного жанрів. Розвиток графіки. Творчість прерафаелітів. Особливості їх художньої манери. Творчість У. Х. Ханта, Д.Е. Міллеса, Д.Г. Россетті та ін.

Література: 5, 7, 8, 9, 26, 27, 29, 31, 46, 48, 50, 52, 54, 55, 56, 61.

Практичне заняття № 14 (6 год.)

Тема. Імпресіонізм та постімпресіонізм у мистецтві Західної Європи.

Мета: вивчити термінологію, проаналізувати вектори розвитку та мистецтва у країнах Європи в XIX ст.

Питання для обговорення:

1. Передумови зародження та поява імпресіонізму як напрямку в мистецтві.
2. Едуард Мане.
3. Огюст Ренуар.
4. Клод Моне.
5. Едгар Дега.
6. Каміль Піссаро.
7. Берта Морізо.
8. Альфред Сіслей.
9. Поль Сіньяк.
10. Жорж Сера.
11. Вінсент ван Гог.
12. Поль Гоген.
13. Поль Сезанн.
14. Огюст Роден.

Основні поняття:

Поява імпресіонізму як течії живопису. Особливості живопису імпресіоністів. Виставочна діяльність імпресіоністів: виставки в період з 1874 по 1886 роки. Творчість Е. Мане, К.Моне, О.Ренуара, К.Піссаро, Е.Дега. Імпресіонізм в скульптурі: творчість О.Родена. Поява постімпресіонізму як реакція на імпресіонізм. Творчість В.Ван-Гога, П. Гогена, П. Сезанна.

Література: 7, 8, 29, 30, 31, 46, 50.

Практичне заняття № 15 (8 год.)

Тема. Архітектура, містобудування та мистецтво доби модерну в Західній Європі та Америці.

Мета: вивчити архітектурну термінологію, проаналізувати вектори розвитку містобудування, архітектури та мистецтва у країнах Європи в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

Питання для обговорення:

1. Зміна суспільного ідеалу в ХІХ ст.: народність та соціальність (класовість), націоналізм.
2. Вплив промислової революції на розпланування міст.
3. Містобудівельні принципи в Західній Європі.

4. Містобудівельні принципи в Північній Америці.
5. Архітектура доби історичних стилізацій та еклектики у XIX ст.
6. Псевдостилі, неостилі та еклектика: понятійна диференціація термінів.
7. Виникнення стилю модерн, загальна характеристика.
8. Архітектура в стилі модерн.
9. Використання новітніх технологій, матеріалів та конструкцій.
10. Творчість Ч.Р.Макінтоша.
11. Формування французьких архітектурних шкіл.
12. Формування німецьких архітектурних шкіл.
13. Формування американських архітектурних шкіл.
14. Громадська архітектура.
15. Промислове будівництво.
16. Житлове будівництво.
17. Будівництво перших висотних споруд.
18. Французьке ар-нуво.
19. Творчість Віктора Орта.
20. Спадщина Ектора Гімара.
21. Архітектура та містобудування Англії на рубежі XIX – XX ст. Творчість Морріса.
22. Архітектура та містобудування Англії на рубежі XIX – XX ст. Творчість Уебба.
23. Творчість Макінтоша.
24. Творчість Антоніо Гауді.
25. Забудова Барселони.
26. Віденська сецесія: творчість Мозера.
27. Віденська сецесія: творчість Ольбріха.
28. Спадщина Отто Вагнера.
29. Розвиток модерну в західноєвропейському живописі.
30. Творчість Г.Клімта.
31. Альфонс Муха.
32. Поява та розвиток символізму в живописі.
33. Творчість Г. Моро, П. де Шаванна, О. Редона, Берн-Джонса, А. Бьокліна та ін.

34. Набїди та їх творчїсть. Твори П. Серюзьє, М. Денї, К. Руселя, П. Боннара та їн.

35. Архїтектура модерну на Волинї.

36. Австрїйський цегляний стиль на Волинї.

Основнї поняття:

Вплив промислової революцїї на розпланування мїст. Особливостї стилю модерн, його поява та розвиток у захїдноєвропейському мистецтвї. Модерн в архїтектурї. Використання новїтнїх технологїй, матерїалїв та конструкцїй. Формування французької, англїйської, нїмецької, американської архїтектурних шкїл. Творчїсть Ч.Р.Макїнтоша, А.Гаудї, Дж. Пекстона. Промислове, житлове будївництво, мїстобудування, будївництво перших висотних споруд. Архїтектура та мистецтво модерну в Європї. Французьке ар-нуво. Творчїсть Вїктора Орта. Спадщина Ектора Гїмара. Архїтектура та мїстобудування Англїї на рубежї ХІХ – ХХ ст. Творчїсть Моррїса, Уебба, Макїнтоша. Архїтектура та мистецтво модерну в Іспанїї. Творчїсть Антонїо Гаудї. Забудова Барселони. Архїтектура та мїстобудування Нїмеччини. Вїденська сецесїя: творчїсть Мозера, Ольбриха. Спадщина Отто Вагнера.

Розвиток модерну в захїдноєвропейському живописї. Поява та розвиток символїзму в живописї. Творчїсть Г.Клїмта. Поява та розвиток примїтивїзму. Набїди та їх творчїсть. Твори П. Серюзьє, М. Денї, К. Руселя, П. Боннара та їн. Сутнїсть символїзму. Творчїсть Г. Моро, П. де Шаванна, О. Редона, Берн-Джонса, А. Бьоклїна та їн.

Архїтектура модерну на Волинї. Забудова волинських мїст. Австрїйський цегляний стиль в архїтектурї.

Лїтература: 5, 7, 8, 9, 26, 27, 29, 30, 31, 47, 48, 50, 52, 54, 55, 56, 61.

Практичне заняття № 16 (8 год.)

Тема. Архїтектура, мїстобудування та образотворче мистецтво Захїдної Європи та Америки першої половини ХХ ст.

Мета: проаналізувати вектори розвитку містобудування, архітектури та мистецтва у країнах Європи на рубежі XIX – XX ст.

Питання для обговорення:

1. Нові ідеї розвитку простору і середовища на зламі XIX – XX століть.
2. Урбаністична та дезурбаністична теорія розвитку міста.
3. Міста-сади Ебінезера Говарда.
4. Зародження футуристичних ідей в Італії на початку XX ст. Сант Еліа й «Місто майбутнього».
5. Містобудування в просторі – ідеї Альбера, Фрідмана, Меймона, Курокави та ін.
6. Багатоярусні міста Й. Фрідмана, міста-конуси, міста-дерева, міста-воронки, арктичні Отто Фрея.
7. Мобільне архітектурне середовище. Ідеї Кізлера, пересувні простори Й.Шейна, Маньяна, Кулона.
8. Функціоналізм в архітектурі США.
9. Чиказька архітектурна школа.
10. Органічна архітектура Л.Г. Саллівена.
11. Конструктивні особливості висотного будівництва США.
12. Школа Баухаус.
13. Ідеї функціоналізму Вальтера Гропіуса.
14. Творчість Міс ван дер Рое.
15. Ле Корбюзьє.
16. Творчість О.Німейєра.
17. Творчість Ф.-Л. Райта.
18. Доробок А.Аалто.
19. Творчість Кензо Танге в Японії.
20. Міста-мости Й. Фрідмана, міста-мости Р.Вентури.
21. Фовізм.
22. Кубізм.
23. Експресіонізм.
24. Футуризм.
25. Дадаїзм.
26. Абстракціонізм.
27. Сюрреалізм.

28. Архітектура функціоналізму на Волині у першій половині ХХ століття.

Основні поняття:

Фовізм (Матісс, Дерен, Марке). Кубізм (Пікассо, Брак, Леже). Експресіонізм (Кірхнер, Кокошка, Клее). Дадаїзм (Арп, Швіттерс, Дюшам). Абстракціонізм (Кандинський, Малевич). Сюрреалізм (Рене Магріт, С. Далі). Футуризм (Боччоні, Северіні).

Нові ідеї розвитку простору і середовища на зламі ХІХ – ХХ століть. Ідеї міст майбутнього та нових типів житла і громадських будівель. Міста-сади Ебінезера Говарда.

Зародження футуристичних ідей в Італії на початку ХХ ст. Сант Еліа й «Місто майбутнього». Містобудування в просторі – ідеї Альбера, Фрідмана, Меймона, Курокави та ін. Багатоярусні міста Й. Фрідмана, міста-конуси, міста-дерева, міста-воронки, арктичні Отто Фрея. Мобільне архітектурне середовище. Ідеї Кізлера, пересувні простори Й.Шейна, Маньяна, Кулона.

Функціоналізм в архітектурі США. Чиказька архітектурна школа. Органічна архітектура Л.Г. Саллівена. Конструктивні особливості висотного будівництва США.

Становлення школи Баугауз. Ідеї функціоналізму Вальтера Гропіуса. Творчість Міс ван дер Рое. Постулати Ле Корбузьє. Еволюція ідей функціоналізму в середині ХХ ст. Творчість О.Німейера. Творчість Ф.-Л. Райта. Доробок А.Аалто. Творчість Кензо Танге в Японії. Солярії Джилісона, Барнета; «Біотече»; «Гідрополіс 1», «Гідропонік» Рудольфа Дернаха, будівлі у вигляді внутрішніх органів А.Квормбі, живі структури Ле Ріколе; міста у вигляді листя, рослин, стеблин, квітів П.-Ж. Грійо, Лебедева. Міста-мости Й. Фрідмана, міста-мости Р.Вентурі. Ідеї дизайну в океані – міста К. Танге, П. Меймона, В. Йонаса, «Нованой В», пластмасові міста У. Катавалоса.

Архітектура функціоналізму на Волині у першій половині ХХ століття.

Література: 5, 7, 8, 9, 11, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 46, 47, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 61, 62.

Практичне заняття № 17 (8 год.)

Тема. Особливості розвитку архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва Західної Європи та Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Мета: вивчити засади взаємозв'язку між ідеологією, соціальним, державним, релігійним устроєм та архітектурно-мистецькими напрямками повоєнного періоду постмодернізму.

Питання для обговорення:

1. Еволюція ідей функціоналізму в середині ХХ ст.
2. Містобудівельні тенденції другої половини ХХ – початку ХХІ століття.
3. Загальна характеристика постмодерністичного напрямку в архітектурі та мистецтві.
4. Особливості пізнього модернізму 60-тих років ХХ ст.
5. Теорії Чарльза Дженкса.
6. Дефініції постмодерної архітектури Роберта Стерна.
7. Неоісторизм у США.
8. Творчість Роберта Вентурі.
9. Історизм М. Грейвза.
10. Європейський неоісторизм та творчість Р. Бофілла, Дж. Стірлінга, Т. Фаррела, Х.Холляйна.
11. Неовернакуляр у Європі та світі.
12. Неорационалізм та рух La Tendenza.
13. Ідеї архітектури бруталізму у Великобританії.
14. Течія бруталізму у Канаді.
15. Виникнення та розвиток неоекспресіоністичного напрямку в архітектурі Європи та США.
16. Слік-тек як новітній напрям в архітектурі 80-тих років.
17. Творчість Нормана Фостера.
18. Розробка ідей архітектурного метаболізму.
19. Творчість К. Курокави.
20. Творчість А. Ісодзави.
21. Японський постметаболізм початку ХХІ ст.
22. Формування структуралізму та його вплив на архітектуру Європи.
23. Стиль хай-тек в архітектурі 70-тих – 80-тих років ХХ століття.

24. Хай-тек Нормана Фостера.
25. Творчість Жана Нувеля.
26. Архітектура деконструктивізму.
27. Архітектура деконструктивізму та творчість Френка Оуена Гері.
28. Деконструктивізм Даніеля Лібескінда.
29. Рем Колхас та група ОМА.
30. Розвиток постмодернізму в живописі.
31. Поява та розвиток поп-арту, оп-арту та ін.
32. Творчість П.Клеє.
33. Е. Хоппер.
34. Дж. Поллок.
35. Е. Уорхол.
36. Сучасна архітектура Волині.

Основні поняття:

Постмодернізм. Теорії Чарльза Дженкса. Дефініції постмодерної архітектури Роберта Стерна. Пізній модернізм 60-тих років ХХ ст. Неоісторизм у США. Творчість Роберта Вентурі. Історизм М. Грейвза. Європейський неоісторизм та творчість Р. Бофілла, Дж. Стірлінга, Т. Фаррела, Х.Холляйна. Неовернакуляр у Європі та світі. Нові ідеї «руху до споживача» в містобудуванні. Критична реконструкція та новий урбанізм. Неораціоналізм та рух La Tendenza. Творчість М. Ботти. Ідеї архітектури бруталізму у Великобританії. Течія бруталізму у Канаді.

Неоекспресіонізм в архітектурі Європи та США. Геометрія непрямих кутів Х. Шаруна. Скульптурні форми в архітектурі неоекспресіонізму. Слік-тек як новітній напрям в архітектурі 80-тих років. Творчість Нормана Фостера. Архітектурний метаболізм в Японії. Постметаболізм та «інтуїтивний модернізм». Творчість К. Курокави. Творчість А. Ісодзави. Японський постметаболізм початку ХХІ ст. Формування структуралізму та його вплив на архітектуру Європи. Хай-тек у 70-тих – 80-тих роках. Хай-тек Нормана Фостера. Творчість Жана Нувеля. Архітектура деконструктивізму та творчість Френка Оуена Гері. Деконструктивізм Даніеля Лібескінда. Рем Колхас та група ОМА. Розвиток постмодернізму в живописі. Поява та

розвиток поп-арту, оп-арту та ін., розвиток реалізму в другій половині ХХ ст. Творчість П.Клеє, В.Кандінського, Е.Хоппера, Дж.Поллока, Е.Уорхола та ін.

Література: 5, 8, 9, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 46, 48, 49,50, 52, 55.

4. Методи навчання та оцінювання

Методи навчання:

МН₂ – практичний метод (лабораторні заняття);

МН₃ – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН₄ – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН₅ – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН₆ – самостійна робота;

МН₇ – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання:

МО₄ – тестування;

МО₅ – командні проєкти;

МО₇ – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

МО₉ – захист практичних робіт.

МО₁₀ – залік

5. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Загальні критерії оцінювання знань наведені у розділі 6 положення «Про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті» № 839

(<https://drive.google.com/file/d/10Xfr5KdkM6pbTTBrKSxXJPV-PY3BR4jH/view>).

Поточний контроль передбачає виконання здобувачем розроблених до конкретної теми завдань та їх оцінювання (МО₇; МО₉). Поточний контроль також включає інші методи оцінювання (МО₅), які узгоджуються викладачем та здобувачем щодо обраної тематики. Виконання завдань за кожною темою оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія архітектури та містобудування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

	Поточний контроль*	Модульний контроль *	Оцінка за КПЗ	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка
	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	<i>Екзамен</i>	
Ваговий коефіцієнт, %	30%	20%	10%	40%	100%
Максимальна кількість балів (за 100 бальною шкалою)	100	100	100	100	100

* види контрольних заходів передбачені п.6.2. Положення №839 про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті від 29.06.2024 року

Ліквідація заборгованостей щодо поточних контрольних заходів може здійснюватися впродовж усього періоду вивчення навчальної дисципліни (освітньої компоненти) у семестрі.

Модульний контроль передбачає проміжне оцінювання якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного і практичного матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний - 100 балів).

Модульний контроль проводиться у терміни, узгоджені із затвердженим графіком освітнього процесу. МК здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання (тестування (в тому числі у системі дистанційного навчання Moodle)). Модульний контроль передбачає проведення 2 контрольних заходів: виконання тестових завдань за темами змістових модулів освітнього компонента.

На модульний контроль у формі тестування виносяться не менше 25 тестових завдань без групування за рівнями складності, кожне з яких містить 5 варіантів відповідей, з яких тільки одна відповідь є правильною. Модульний контроль знань здобувачів здійснюється двічі за семестр з використанням комп'ютерних технологій, якщо інше не передбачено відповідними розпорядженнями університету. Максимальна оцінка за модульним контролем 100 балів.

Шкала оцінювання:

<i>За шкалою Луцького НТУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	Зараховано	A (відмінно)
85–89		B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35-59	Не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань:

«А» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

«В» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати та аргументувати свою думку.

«С» – Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

«D» – Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача, може поверхнево відтворювати і аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

«E» – Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

«FX» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«F» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії оцінки тестових завдань:

90-100 балів отримує здобувач освіти, який вирішив більше, чим 90% із запропонованого набору тестових завдань;

85-89 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 85-89% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

75-84 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 75-84% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

65-74 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 65-74% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

60-64 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 60-64% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

35-59 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 35-59% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

0-34 балів отримує здобувач освіти, який вирішив менше, аніж 34% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності.

Модульний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний – 100 балів). Об'єкт модульного контролю - тестові завдання різного рівня складності.

Критерії оцінювання КПЗ:

90-100 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги вміє викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

85-89 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання (вправи і задачі тощо) у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати на аргументувати свою думку.

75-84 балів отримує здобувач освіти, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є сутєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

65-74 балів отримує здобувач освіти, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача може поверхнево відтворювати і аналізувати

навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

60-64 балів отримує здобувач освіти, який володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні або володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

35-59 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

0-34 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми (тем)
1.	Мультимедійний проектор, комп'ютер, програмне забезпечення Microsoft PowerPoint, Internet.	1-6
2.	Комп'ютер чи планшет, програмне забезпечення. Обов'язкова наявність Internet.	1-6
3.	Програми та додатки з безкоштовним доступом: ZOOM	1-6
4.	Платформа дистанційного навчання Moodle	1-6

7. Методичне забезпечення

1. Історія архітектури та мистецтва [Текст]: методичні вказівки виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Архітектура та містобудування» галузі знань – G «Інженерія, виробництво та будівництво» спеціальність – G17 «Архітектура та містобудування» 0731 Architecture and town planning денної форми навчання / уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 47 с.

2. Історія архітектури та мистецтва [Текст]: конспект лекцій перший заліковий модуль, змістовий модуль 1 для здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти, освітньої програми «Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 191 Архітектура та містобудування денної форми навчання/ уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2024 – 67 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. Айзексон Волтер. Леонардо да Вінчі. Біографія / пер. з англ.. Ярослава Стріха. – К.: Наш формат, 2019. – 488с.:іл.
2. Александрович В. Мистецтво Галицько-Волинської держави. - Львів, 1999. - 132 с., іл.
3. Александрович В. Українське малярство XIII - XV ст. - Львів, 1995. - 197 с.
4. Александрович В. Холмська ікона Богородиці / Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича. - Львів, 2001. - 40 с.
5. Архітектура: енциклопедія / Авт.-упорядник Н. Ю.Беспалова. – Харків, 2010. – 567 с.
6. Ауліх В.В. Зимнівське городище – слов'янська пам'ятка VI-VII ст. н.е. в Західній Волині. – К.,1072.
7. Багацький В. В. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: навч. посіб. / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. – К.: Кондор, 2007. – 304 с.
8. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття / С. Д. Безклубенко. – К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. – 240 с.
9. Бойко Х.С. Типи будинків та архітектурні конструкції. - Ви-во Львівська Політехніка, 2023. – 224с.
10. Вдовицька О. В. Архітектура й мистецтво східного середньовіччя: Візантія, Київська Русь, арабські країни: навч. посібник / О. В. Вдовицька. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 135 с.
11. Френк Вітфорд. Баугауз (Світ мистецтва). – Ви-во ArtHuss, 2025. – 216 с.
12. Водотика О. Архітектура православних храмів України: історія та сучасність. – Київ,2006.
13. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали Х наукової конференції, м. Луцьк, 17-19 вересня 2003 р. - Луцьк: Надтир'я, 2003 - 210 с.: іл.
14. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали ХІ міжнародної наукової конференції. Вип. 11.- Луцьк; Б. в., 2004. - 194 с.: іл.
15. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали ХІІ міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 27-28 жовтня 2005 р. - Луцьк: Пульс, 2005. - 157 с.

16. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIII міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 2-3 листопада 2006 р. - Луцьк: Пульс. 2006.-116с.

17. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 29-30 жовтня 2007 р. - Луцьк: Пульс, 2007. - 146 с.; іл.

18. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 25 - 26 вересня 2008 р. - Луцьк: Пульс, 2008.-218с.; іл..

19. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали наукової конференції. - Луцьк, 1994. - 85 с.

20. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали II міжнародної наукової конференції. - Луцьк, 1995. - 56 с.

21. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали III наукової конференції.-Луцьк, 1996. 78 с., іл.

22. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Доповіді та матеріали IV наукової конференції. - Луцьк, 1997. - 146 с., іл.

23. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 29-30 жовтня 2007 р. - Луцьк: Пульс, 2007.- 146с.;іл.

24. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 25 - 26 вересня 2008 р. - Луцьк: Пульс, 2008. - 218 с.; іл.

25. Галегуа Дж. Розумні міста. - Ви-во ArtHuss, 2021. – 192с.

26. Гетун Г.В., Плоский В.О. Архітектура будівель і споруд. Книга 5. Промислові будівлі. - Ви-во Кондор, 2020. – 820с.

27. Годж С'юзі. Коротка історія архітектури. Стили, будівлі, елементи, матеріали. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2024.. – 232с.

28. Голландський комплекс Bolwoningen з кулястих будинків заворожує своїм футуризмом. URL: <https://spokki.net/gollandskyj-kompleks-bolwoningen-z-kulyastyh-budynkiv-zavorozhuye-svoym-futuryzmoz/> (дата звернення 12.10.2018).

29. Гомбріх Е.Г. Оповідь про мистецтво. – Ви-во ArtHuss, 2024. – 664с.

30. Вілл Гомперц. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. – Ви-во ArtHuss, 2017. – 486 с.

31. Даніель Арасс. Історії картин. - Ви-во Лабораторія, 2025. – 224 с.

32. Драган М. Українська декоративна різьба XVI-XVIII ст. – К., 1970.

33. Драган М. Українські дерев'яні церкви. – Львів, 1937.

34. Духовні святині Камінь-Каширщини. Фотоальбом. - Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008. - 24 с.

35. Іванов-Костецький С. Футуристичний дизайн як інструментарій прогнозування майбутнього. – Архітектура: Львів. 2016. С. 12 – 19.

36. Історія європейської цивілізації. Близький Схід / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2019. – 1159с.:іл.

37. Історія європейської цивілізації. Греція / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2024. – 1168с.:іл.

38. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2024. – 1040с.:іл.

39. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Варвари. Християни. Мусульмани / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 704с.:іл.

40. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 672с.:іл.

41. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торговці. Поети / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 768с.:іл.

42. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2020. – 704с.:іл.

43. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука. Техніка / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2020. – 528с.:іл.

44. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Література і театр. Образотворче мистецтво. Музика / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2022. – 592с.:іл.

45. Замаровський В. Їх величність піраміди / В. Замаровський. – К.: Знання, 1988. – 123 с.

46. Кеті Гессел. Історія мистецтва без чоловіків. – – Ви-во ArtHuss, 2024. – 512 с.

47. Клейпул Моллі. Це Гауді. – Видавництво Старого Лева, 2023. – 80с.

48. Клименюк Т.М. Історія архітектури середньовіччя і нового часу. V-XIX століття. - Ви-во Львівська Політехніка, 2023. – 280с.

49. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III – XV століть. – Харків, 2008. – 249с.

50. Кох В. Енциклопедія архітектурних стилів. Класична праця по європейському зодчеству від античності до сучасності / В. Кох. – М.: ЗАТ «БММ», 2011. – 528 с.

51. Криворучко Ю.І., Яців М.В. Архітектура світла в українській церкві. - Ви-во Львівська Політехніка, 2017. – 268с.

52. Лендрі Ч. Креативне містотворення: його сила і можливості. - Ви-во Фоліо, 2020. – 256с.

53. Лесик-Бондарук О., Історія архітектури та мистецтва: Конспект лекцій. Луцьк, 2024. 67 с.

54. Лесик-Бондарук О. О., Берлач О. П. До питання аналізу діяльності народних зодчих та малярів Волині доби бароко. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. 2020. Вип.2. С. 25-36.

55. Лесик-Бондарук О., Панфілова О. Історія образотворчого мистецтва Волині: навч.-метод. вказівки. Луцьк, 2022. 18 с.

56. Лінда С.М., Моркляник О.І. Типологія громадських будівель і споруд - Ви-во Львівська Політехніка, 2015. – 328с.

57. Липа Катерина. Історія архітектурних стилів, великих і не дуже. – Ви-во Віхола, 2024. – 272с.
58. Охрім Х.А., Лінда С.М. Темпоральна модель архітектури італійського футуризму. Архітектурний вісник КНУБА. 2016. С. 170 – 176.
59. Валерій Сахарук. Сучасне українське мистецтво 30x30. – Ви-во ArtHuss, 2021. – 196 с.
60. Скарби України. Культурна спадщина нації. – Ви-во ArtHuss, 2024. – 256 с.
61. Склер Леслі. Проект «Ікона». Архітектура, міста та капіталістична глобалізація. – Ви-во Лабораторія, 2024. – 416с.
62. Чаплінський Юліан. Зрозуміти архітектуру: від готики й бароко до модерну та еkleктики. – Ви-во Віхола, 2024. – 200с.
63. Черкес Б., Лінда. С. Архітектура сучасності. Львів, 2010 р. 380 с.

Історія архітектури та містобудування [Текст]: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Архітектура та містобудування галузі знань – G «Інженерія, виробництво та будівництво» спеціальність – G17 «Архітектура та містобудування» 0731 Architecture and town planning денної форми навчання / уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 48 с.

Комп'ютерний набір
Редактор

О.Лесик-Бондарук
О.С. Пасічник

Підп. до друку «__» _____ 2025 р. Формат 60x84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум. друк. арк. 2.
Тираж 50 прим.